

יוצא לאור ע"י כולל "ימצא חיים" ע"ש רבנו זצ"ל בראשות הגאון רבי גדעון רביוב שליט"א
רח' הגר"א 6 בני ברק - טל' 054-8596040

זמני השבת

כניסת שבת: 16:19

צאת שבת: 17:19

ר"ת: 17:57

ימצא חיים

שיחותיו ודרשותיו של מורנו ורבנו הצדיק רבי חיים הכהן פרחיה זצ"ל "החלבן"

כב' כסלו תשפ"ג | גליון מס' 102
עורך: הרב ישראל רביוב
052-7684724

פרשת וישב

"אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו'"

פרשה זו צריכה בירור, לדעת ולהבין את מעשי השבטים הקדושים, כיצד התנהגו עם אחיהם יוסף הצדיק. והשאלות כאן רבו מספור, לכן ניגש מיד לביאור הפרשה על פי מה שמבואר בדברי רבנו האריז"ל לפי השגתנו, הן אמנם שיש עוד הרבה עמק בדברים אלו העומדים ברומו של עולם.

עבודת הבירורים

הנה ידוע כי מעת חטא אדם הראשון, כל הבריאה התערבבה טוב ברע, ותפקיד הצדיקים לעסוק במלאכת הבירורים, לברר הטוב מהרע, להשמיד ולבטל הרע, ולהאיר הטוב ולתקן העולם במלכות שד". והנה כשבא אברהם אבינו ע"ה מתרח, נולדו לו שני בנים, ישמעאל שלקח תחילה את כל בחינות הרע שבו, ואזי כשנולד יצחק, זכה וירש את חלקי הטוב. ועל דרך זה נעשה גם אצל יצחק, שנולדו לו שני בנים, תחילה יצא עשיו, שלקח לעצמו את כל בחינות הרע, ואילו יעקב לקח את כל בחינות הטוב. ולאחר מכן אצל יעקב היה כל הטוב מבורר ומזוכר, שהיתה מיטתו שלימה, ויצאו ממנו י"ב שבטים קדושים וטהורים.

יעקב - הפנימיות והחיצוניות

אולם בבירור שנעשה בין עשיו ליעקב, היתה עבודת יעקב אבינו ע"ה בבחינת פנימיות העולמות "איש תם יושב אוהלים", ואילו עבודת עשיו בבחינת חיצוניות העולמות "איש שדה", ועל כן היה קרוב אל הקליפה, כי החיצוניות מליאה בכוחות הרע שמושכים את האדם אל הטומאה. ותפקידו של עשיו היה לתקן את החיצוניות, אלא שלא צלח בעבודתו, ולקח ממנו יעקב אבינו את הניצוץ הקדוש שבו, ואזי קיבל יעקב גם את עבודת תיקון החיצוניות, ועל כן הוצרך ללכת לבית לבן הארמי, לעסוק שם בעבודות חיצוניות, כדי לתקן גם את בחינת החיצוניות.

לאה ורחל - עלמא דאיתכסיא ועלמא דאיתגליא

וכנגד שתי עבודות אלו, היו ליעקב שתי נשים, לאה ורחל, לאה - עלמא דאיתכסיא - עבודת הפנימיות. ורחל - עלמא דאיתגליא - עבודת החיצוניות. וכך גם השבטים בני לאה ורחל, היו כולם נמשכים אחר בחינת אמם, אלו בעבודת הפנימיות, ואלה בבחינת החיצוניות.

השפעת כל הספירות ביסוד וממנה מריק למלכות

ועתה נעסוק בענין הסיבה ששנאו האחים את יוסף. הנה ידוע כי ישנם עשר ספירות, כתר חכמה ובינה, חסד גבורה ותפארת, נצח הוד יסוד ומלכות. והנה כל התשע ספירות הראשונות הם אורות עליונים, המתרכזים כולם ונותנים את השפעתם ביסוד, שהוא התחתון שבהם המאסף לכל ההשפעות, והוא שנותנם אחר כך למלכות, שאין לה מעצמה שום אור ושום שפע, וממנה יורד השפע לעולם.

טעותם של השבטים

והנה בני יעקב, מלבד יוסף ובנימין, היו עשרה, והם כנגד עשר ספירות. והם גם ידעו כי יוסף הוא בחינת היסוד, ומדת היסוד היא מדת השלום, אלא שראו שיוסף מביא את דיבתם רעה אל אביהם, כלומר, שהוא פוגם בבחינתו - בחינת היסוד, על כן הבינו מכאן, שעדיין לא נגמרה מלאכת הבירור אצל אביהם, וכמו שיצחק הוליד את עשיו שהיה צריך לקחת את כל הטומאה, ויעקב לקח על עצמו את תיקון החיצוניות, כך גם יוסף הוא כדוגמת עשיו, שהוא בחינת הטומאה שביסוד, שהרי הוא פוגם ביסוד במקום לתקנו, ומביא את דיבתם רעה אל אביהם. ועל כן חשבו שהם צריכים להרוג אותו, ולקחת את עבודתו לעצמם, כי היסוד הוא המאסף לכל ההשפעות-לכל הספירות, וכיון שהם עשרה כנגד עשר ספירות, הם יכולים להשלים את עבודתו.

שהיא כנגד היסוד, והלכו "לדותן" בחינת הבינה, כי דותן ראשי תיבות נ'הרא ד'נגיד ו'נפיק ת'דיר, שלא רצו שום קשר עם היסוד והדעת כלל, אלא רצו לקבל את ההשפעות ישירות מהבינה. וכשראו אותו, התנכלו להמיתו, כי חשבו שהוא מבחינת הקליפות וכמו שביארנו. אלא שבא ראובן וביקש להצילו מידם.

הצלת ראובן והירידה לבור ולמצרים

סוד טבילת הכתונת בדם

אך יעקב אבינו ע"ה מאן להתנחם, כי ידע את מעלת יוסף שהוא בחינת היסוד דקדושה, והוא שהוא מבחינת התפארת, צריך להוריד ההשפעות ליסוד, ורק היסוד ישפיע הברכות למלכות ולכל העולם, ועתה שהסתלק ממנו היסוד, אין ביכולתו להוריד ההשפעות לעולם, על כן נסתלקה ממנו שכינה - בחינת האור העליון, כי הצדיק אבד - אין יסוד שיקבל ההשפעות, ואין השפעות לעולם.

"הלוא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם"

והנה כשבא יוסף לפני יעקב, שלח יעקב את יוסף לאחיו הנמצאים ב"שכם", וכידוע ששכם הוא המקום שבבחינת היסוד בארץ ישראל, בחינתו של יוסף. אך האחים "נסעו מזה" לא רצו להכיר במדת היסוד של יוסף והלכו משכם

סיפר הגה"צ ר' מאיר שטרן שליט"א בן הגאון הצדיק ר' דוד חיים שטרן שליט"א, כי לפני חודשים מספר טילפן אליו איזה אדם מאשדוד שאינו מכירו, וביקש ממנו בכל לשון של בקשה שיזאיל נא לבוא להשתתף בשמחת הנישואין של בתו תחי' שהגיעה לפרקה. הרב לא הכיר את האיש וניסה לסרב, אך האיש התעקש ואמר בהחלטיות "אני מבקש מכבודו שיבוא לחופת ביתי, ולא לא תתקיים החופה! נכדו של הרב מנדל זצ"ל חייב להיות בחופה של בתי!" מששמע ר' מאיר את דבריו, ניסה להתעניין מדוע כל כך הוא מבקש שנכדו של הרב מנדל ישתתף בשמחתו, אך האיש עמד על שלו ואמר "כבוד הרב יבוא לחתונה ושם אני אספר לכם מה הענין!". אכן משהגיע יום החופה, הגיע ר' מאיר להשתתף בשמחת האיש, וסיפר לו האיש את הנס הגדול שקרהו על סבו הצדיק ר' משה חיים מנדל זצ"ל. וכה היו דבריו:

לפני שנים רבות בסיעתא דשמיא אשתי נפקדה והרה, ויהיה בהקשותה בלידתה, יצאה התינוקת במצב מוזר מאוד, ואף הרפאים תמחו למדי למראה שנראה מול עיניהם, התינוקת שלנו נולדה כאשר הבטן היה פתוח לגמרי וכל האברים הפנימיים נראו לחוץ. זאת ועוד, שאחרי בדיקות מספר גילו שיש לתינוקת מום בלב. "אינ לה סיכויים לחיות" אמרו הרופאים, "אולי היא תחזיק מעמד קצת, אבל הדבר לא יחזיק מעמד" קבעו הרופאים בהחלטיות. כמובן התחלתי אני ואשתי לבכות בכיות נוראות, לא ידענו את נפשנו, מה לעשות, כיצד להתמודד עם המצב הזה.

לפתע ניגש אלי אדם חרדי שאמר לי "אני מציע לך לנסוע מהר לבני ברק, שם נמצא הצדיק הנסתר ר' משה חיים מנדל, ותבקש ממנו שייגזור רפואה לתינוקות!". מבלי אומר ודברים, נסעתי מיידיית לעבר ביתו של הצדיק, וכשנכנסתי אל הקודש פנימה, סיפרתי לצדיק, אלא שהצדיק הגיב ואמר "כבר נגזרה הגזירה! אין מה לעשות?"

כששמעתי את דבריו, התפרצתי בבכי נורא, עד כדי כך שגם הצדיק הצטרף אלי והחל לבכות, וכל הנוכחים בחדר גם הם בכו יחד איתנו, וכך נמשך הדבר במשך כעשר דקות-רבע שעה. ופתאום הרים הצדיק את קולו ואמר "הגזירה התבטלה! הגזירה התבטלה!". ואז קרא אלי הצדיק ובישר לי "כעת תיסע לבית החולים, שם תמצא באופן פלאי, כיצד הבטן של התינוקת התחברה ככל האדם, וגם אותו מום שהיה בלבה, נעלם כאיננו, והרי היא בריאה לחלוטין!"

הדברים היו תמוהים בעיני, אבל האמנתי בכוחו של הצדיק שאמר לי כך בהחלטיות גמורה, מיהרתי ונסעתי מיד לבית החולים, שם מצאתי את צוות הרופאים סביב התינוקת, המומים כיצד קרה הדבר, והיא בריאה לחלוטין, הבטן שלימה, וגם הלב בריא ושלם! "אותה תינוקת, זוהי הכלה הזאת שנכנסת היום תחת החופה! החיים שלה הם של הרב מנדל, אם כן הייתי חייב שנכדו של הרב מנדל ישתתף בחופת בתי, שכל חייה בזכותו". סיים האיש את דבריו.

על פי חזון עובדיה

בשבוע הבא מדליקים גרות חנוכה קודם השבת. והנה מי שיש לו מנורה מכסף טהור, והוא מדליק אותה בפתח ביתו, וירא להשאיר אותה כך כל השבת מפני הגנבים, מה יעשה כדי שיוכל לטלטל אותה אחרי שנכבתה?

אכן נר שהדליקו אותו מערב שבת, אסור לטלטל אותו אפילו אחרי שנכבה, שכיון שבבין השמשות היה האש דלוק עליו, נעשה כל הנר בסיס לדבר האסור, וידינו כמוקצה מחמת גופו שאסור לטלטלו בשום פנים ואופן.

אכן לדידן בני ספרד שאנו הולכים בעקבות פסקי השולחן ערוך, הרי כתוב בשולחן ערוך שדבר שאינו אסור אלא משום "בסיס", יכול להתנות עליו, שכשיכבה אינו בודל ממנו כדי לטלטלו. ועל כן גם הנה שהוא מכסף טהור, יכול להתנות עליו שאינו בודל ממנו אחרי שיכבה, כדי לטלטלו ולהכניסו לביתו.

ואין הנר "מכסף" נחשב מוקצה מחמת חסרון כסף, כי רק כלי שמלאכתו לאיסור, והוא גם יקר, חל עליו הדין של מוקצה מחמת חסרון כסף. אבל פמוט שהוא נחשב כלי שמלאכתו להיות, אינו נחשב מוקצה מחמת חסרון כסף, ושפיר מועיל תנאי כדי להתירו בטלטול אחרי שיכבה.

עניינים מרבנו חיים הכהן זצ"ל

* כשמדליקים את נרות החנוכה, יש לכיין בהם את יחוד ה"נר", שעולה כמניין יחוד שלשה שמות: יאהויה"ה- יאהלוהיה"ם-יאהדונה", העולים בגימטריא נר. והם כנגד המחשבה הדיבור והמעשה, שמכח נרות החנוכה אנו מתקדשים במחשבה, דיבור ומעשה, ומאירים את נשמותינו באור יקרות, אור פני מלך חיים.

* מנהגינו לומר בברכה "להדליק נר חנוכה" בלי תיבת "של", כנזכר בדברי רבנו האריז"ל, כי הוא ראשי תיבות שם קדוש הנקרא "נחל" שהוא ראשי תיבות "נפשנו חתה לה". כי מכח נרות החנוכה אנו מטהרים הדמים שבלב [כנרמז בכוונות הרש"ש], ואזי לבנו מתמלא ברצון וכיסופין קדושים לדיבקות בבורא יתברך, וממילא אנו מתמלאים בשמחה גדולה בימים אלו, כנרמז בראשי תיבות המזמור שכנגד חנוכה "מזמור שיר חנוכה הבית" ראשי תיבות "שמחה", ומכח אותה שמחה אנו יכולים לעלות הנשמות הנפולות בחושך אל הקדושה "העלית משאול נפשי חייתי מירדי בור" הנאמר במזמור זה, וכל זאת מכח הנרות הקדושים, והשמחה העצומה שיש בימים אלה.